

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง การดำเนินงานบ้านหนังสือตามโครงการ
ครอบครัวรักการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

จัดทำโดย นายปราโมทย์ สีรูป
ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
สังกัด ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
สำนักงานเขตหลักสี่

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๑
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. ชื่อโครงการ การดำเนินงานบ้านหนังสือตามโครงการครอบครัวรักการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. หลักการและเหตุผล

การก้าวสู่การพัฒนาอย่างรอบด้าน ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ ด้านที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน “ชาวกรุงเทพฯ ทุกคน ทุกชนชั้น ทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานภาพ อยู่ร่วมกัน อย่างเสมอภาคและสมานฉันท์ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ได้รับโอกาสที่จะเรียนรู้ พัฒนาตนเองและเข้าถึงบริการสาธารณะ ในขณะเดียวกันชาวกรุงเทพฯ แต่ละกลุ่มแต่ละชุมชน สามารถดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ ประเพณี วัฒนธรรมของตนเอง เป็นมหานครที่โดดเด่นในเชิงวัฒนธรรมที่หลากหลาย” และนโยบายหลักของกรุงเทพมหานครที่ ๕ “วิถีชีวิตพอเพียง” (common ways of living) พอใจในความเป็นอยู่ ภูมิใจในรากฐานไทย เพื่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนตลอดจนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นำไปสู่การสร้างความยั่งยืนและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในปัจจุบันต่อสภาพแวดล้อมและสังคมความเจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับความเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ ของประชาชนตลอดจนเด็กและเยาวชน ได้รับการพัฒนาและมีคุณภาพที่ดีและยั่งยืนบนรากฐานการดำเนินชีวิตด้วยปัญญาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามที่กรุงเทพมหานครได้รับการคัดเลือกและเป็นเมืองหนังสือโลก ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ผ่านมามีดำเนินการปรับเปลี่ยนเดิมเป็นบ้านหนังสือชุมชน ที่เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนในการร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ครอบคลุมในพื้นที่ระดับเขตของกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปสู่ชุมชนในการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและปรัชญาคิดเป็น บ้านหนังสือชุมชน

บ้านหนังสือ หรือ ห้องสมุด คือ ชุมคลังทางปัญญาและเป็นสัญลักษณ์ของความใฝ่รู้ หัวใจสำคัญ คือ การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง แหล่งเรียนรู้ที่ตอบสนอง ต่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุดจึงเห็นถึงความสำคัญของการอ่าน และการพัฒนาการเรียนรู้ของประชาชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวดที่ ๔ แนวการจัดการศึกษามาตรา ๒๒ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา ๒๓ การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการ ตามความเหมาะสม ของแต่ละชุมชน มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ๒) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นและทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเขตหลักสี่ ได้ดำเนินการจัดตั้งและส่งเสริมสนับสนุนให้มีบ้านหนังสือชุมชนในพื้นที่ จำนวน ๕ แห่ง เพื่อเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้สำหรับประชาชน โดยส่งเสริมการอ่านให้เข้าถึงทุกครอบครัว เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ พัฒนา ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาความรู้ การรับข้อมูลข่าวสารให้ทันต่อเหตุการณ์ และการสร้างความเพลิดเพลิน โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ตามความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ รวมถึงการรวมกลุ่มพัฒนาศักยภาพบ้านหนังสือชุมชน เพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากวิทยากร และภูมิ

ปัญหาของชุมชน การดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า สถิติผู้ใช้บริการบ้านหนังสือยังคงมีจำนวนน้อย และยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนในชุมชนเขตหลักสี่ จึงจำเป็นต้องยิ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงบ้านหนังสือสำหรับประชาชน โดยกำหนดกิจกรรมเชิงรุกในการดำเนินงานบ้านหนังสือตามโครงการครอบครัวรักการอ่าน เพื่อให้เข้าถึงประชาชนมากที่สุด

กระบวนการบริหารจัดการโครงการครอบครัวรักการอ่าน มุ่งเน้นบทบาทสถาบันครอบครัว ให้ความสำคัญกับการอ่าน เสริมสร้างทัศนคติพื้นฐานร่วมกัน มีส่วนร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชีวิตประจำวัน ค้นคว้าหาความรู้ ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและปรัชญาคิดเป็น เช่น บ้านหนังสือชุมชน

๓. วัตถุประสงค์:

๓.๑ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงบ้านหนังสือของเขตหลักสี่

๓.๒ เพื่อให้บ้านหนังสือเขตหลักสี่ตามโครงการครอบครัวรักการอ่านเป็นที่รู้จักอย่าง

แพร่หลาย

๔. เป้าหมาย

๔.๑ มีการดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์เชิงรุก ณ บ้านหนังสือจำนวน ๕ แห่ง ๆ ละ ๒ ครั้งภายในปี ๒๕๖๒

๔.๒ มีกลุ่มไลน์บ้านหนังสือในบ้านหนังสือสำนักงานเขตหลักสี่ แต่ละแห่งของ

๔.๓ มีจำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๒๐

๕. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ การนำแนวคิด PDCA มาใช้ในการดำเนินการ

PDCA คือ วงจรที่พัฒนามาจากวงจรที่คิดค้น โดยวอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart) ผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับวงการอุตสาหกรรมและต่อมาวงจรนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ เอ็ดวาร์ดเดมมิง (W. Edwards Deming) פרมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพ เผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอน จนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อว่า “วงจรเดมมิง” ต่อมาพบว่า แนวคิดในการใช้วงจร PDCA นั้นสามารถนำมาใช้ได้กับทุกกิจกรรม จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก PDCA เป็นอักษรนำของศัพท์ภาษาอังกฤษ ๔ คำ ได้แก่

๑. PLAN เป็นการวางแผนงาน ขั้นตอนนี้เราต้องนำงานทั้งหมดที่เรารับผิดชอบ อยู่มาจัดเรียงลำดับความสำคัญ กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน และเป้าหมายในการทำงาน ซึ่งควรจะต้องเตรียมเป็นเอกสารไว้ มีวิธีการและขั้นตอนการทำงาน ซึ่งอาจจะจัดทำเป็นเอกสารขั้นตอนและวิธีการทำงานเอาไว้ อาจจะมีระยะเวลาที่ใช้ในการทำงาน ผู้รับผิดชอบ ผู้ตรวจสอบ ถ้าการทำงานนั้นมีผู้ร่วม

ทำงานหลายคนแต่ในกรณีที่เรเตรียมแผนงานของตนเองส่วนตัวไว้สำหรับการทำงานและพัฒนางานของตนเองก็จำเป็นต้องมีการวางแผนด้วย ซึ่งควรจะมีเอกสารกำกับ หรืออาจจะใช้สมุดบันทึก ไดอารี่ ฯลฯ ที่จำเป็นในการวางแผนการทำงาน มีการจัดลำดับความสำคัญของงาน งานไหนทำก่อน งานไหนทำทีหลัง และควรมีแผนสำรองสำหรับงานที่เข้ามาแทรกตามที่ได้วางแผนไว้ว่าจะจัดการอย่างไร เพื่อให้การทำงานไม่ติดขัด และทันต่อเวลา รวมไปถึงงานที่ได้มีคุณภาพตามเวลาที่กำหนดด้วย

๒. DO เป็นการทำงานตามแผนงานที่ได้วางไว้ ขั้นตอน วิธีการ ลำดับงานที่เรา

กำหนดไว้ใน PLAN ก็นำมาปฏิบัติ โดยทำการศึกษาถึงวิธีการที่ดีที่สุดในการทำงานนั้นๆ เอามาใช้ให้เกิดประโยชน์ และทำงานได้ผลดีที่สุด หรืออาจจะมีการอบรมงานเหล่านั้นเพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติแล้วลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ได้วางแผนไว้ ในระหว่างการทำงานควรมีเก็บข้อมูลที่จำเป็นที่สำคัญต่างๆเอาไว้ เพื่อประโยชน์ในการทำงานครั้งต่อไปด้วย หรือเพื่อจดบันทึกที่เป็นข้อบกพร่องของงานเอาไว้ เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

๓. CHECK เป็นการตรวจสอบการทำงาน ว่าเป็นไปตามที่เราต้องการหรือไม่ หรือตามมาตรฐานที่เราได้กำหนดไว้ อาจจะใช้เครื่องมือช่วยในการตรวจสอบ เช่น เครื่องมือต่างๆ ผลการทำงานเมื่อเทียบกับงานครั้งก่อน เป็นต้น ในการตรวจสอบโดยทั่วไปได้แก่ ระยะเวลาตามเป้าหมาย คุณภาพของงานที่ออกมา วิธีการหรือขั้นตอนการทำงาน ซึ่งการตรวจสอบการทำงานควรมีการจดบันทึกในรูปแบบต่างๆ ไว้ เช่น สมุดบันทึก เอกสารการตรวจสอบ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้ง่ายในการปรับปรุง และแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป

๔. ACTION หากมีข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบ CHECK ควรหาวิธีการและขั้นตอนในการแก้ไขทันที หรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยทำการค้นหาสาเหตุที่เกิดขึ้น และใช้วิธีการแก้ไขที่ดีที่สุดในการทำการแก้ไข เพื่อไม่ให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เกิดขึ้นซ้ำอีก และควรมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงงาน หรือระบบงานนั้น ถึงแม้ว่าการตรวจสอบจะไม่เกิดข้อบกพร่องเราก็ควรมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิม เมื่อมีข้อบกพร่อง ควรมีการวางแผนใหม่ (PLAN) โดยอาจจะปรับปรุงจากแผนการทำงานเดิม เพื่อให้ได้งานที่ดีขึ้น และมีการพัฒนาต่อเนื่องซึ่งจะเป็นไปตามหลักการของวงจรเดมมิ่ง คือ มีการวางแผนงาน PLAN ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ DO ตรวจสอบการทำงานที่ปฏิบัติ CHECK ทำการแก้ไขข้อบกพร่องหรือพัฒนาให้ดีขึ้น ACTION ก็จะมาทำการวางแผนใหม่ นำไปปฏิบัติ ตรวจสอบ เป็นอย่างนี้ต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด ก็จะทำงาน หรือระบบงานนั้นดีขึ้น ซึ่งจะทำให้ช่วยลดต้นทุน ลดเวลาการทำงาน คุณภาพงานที่ดีขึ้นต่อเนื่อง และยังช่วยให้พนักงานมีขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงานอีกด้วย

ผู้ศึกษามีแนวทางดำเนินการเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่อาสาสมัครบ้านหนังสือสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินขั้นตอนการทำกิจกรรมตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การวางแผน (Planning) เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตรงประเด็น จึงได้ดำเนินการดังนี้

- ๑.๑ ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานโครงการ เพื่อการบริหารงานเตรียมการด้านวิชาการและกิจกรรม
- ๑.๒ ศึกษาและสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันกับคณะทำงานโครงการฯ
- ๑.๓ จัดทำเป็นโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมย่อยใน ๕ จุดเน้นที่ดี พร้อมทั้งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักที่เกี่ยวข้องของชุมชน

ขั้นที่ ๒ การดำเนินงาน (Doing) เป็นขั้นตอนการลงมือปฏิบัติของผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมตาม ประเด็น ๕ จุดเน้นที่ดีของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ บ้านหนังสือชุมชน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของประชาชนผู้ใช้บริการ ด้วยกิจกรรมย่อยของแต่ละจุดเน้น

ขั้นที่ ๓ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (Checking) โดยแต่งตั้งทีมนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และอาสาสมัครผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานให้สำเร็จ ลุล่วง รวมทั้งประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามจุดเน้น และประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ และผู้ใช้บริการ ผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะ การมีส่วนร่วมและการเรียนรู้อย่างบูรณาการ

ขั้นที่ ๔ การรายงานผล และสะท้อนผล เพื่อการปรับปรุง และพัฒนา (Action) นำผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมตามจุดเน้น และประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการและผู้ใช้บริการผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้มาวิเคราะห์ แผลผลเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้องทราบ และนำผลสู่การปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๕.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคการศึกษานั้น International Association for Public Participation ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคการศึกษจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการ มีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

๒. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

๓. การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ เป็นต้น

๔. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนร่วมกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

๕. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงสุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ การทำโครงการและกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของประชาชน เป็นต้น

ดังนั้น ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนควรมีการสร้างหลักการมีส่วนร่วมเข้าด้วยกัน เพื่อให้ต่างฝ่ายได้รู้และทราบปัญหา และความต้องการ ของประชาชนไปพร้อมกัน เพราะการมีส่วนร่วมเป็นหลักประกันที่สำคัญที่จะทำให้ประชาชนทุกคนดำเนินชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

๕.๓ การทำงานมีประสิทธิภาพด้วยหลัก ๗ Ps โดย ๗ Ps เป็นแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสินค้าและบริการในด้านการตลาดโดยพิจารณาจากปัจจัย ๗ ประการ กลยุทธ์ทางการตลาดแบบ ๗Ps ประกอบด้วยกลยุทธ์การบริหารจัดการทั้งหมด ๗ ข้อ ที่สำคัญดังนี้

๑. Product : รูปแบบและคุณสมบัติของตัวผลิตภัณฑ์
๒. Price : ตำแหน่งราคาที่เหมาะสม
๓. Place : สถานที่ในการวางจำหน่าย
๔. Promotion : การส่งเสริมการขายต่างๆ
๕. People : การสร้างความเชื่อมั่นผ่านตัวบุคคล
๖. Process : การสร้างระบบเพื่อให้ผู้บริโภคใช้บริการได้สะดวก
๗. Physical Evidence : การออกแบบสถานที่ให้บริการให้มีความน่าประทับใจในทุกรายละเอียด

ธุรกิจด้านการบริการจะประสบผลสำเร็จได้ เพราะในธุรกิจบริการนั้น “ผู้ให้บริการ” จะต้องมีความสัมพันธ์กับ “ผู้รับบริการ” (ผู้บริโภค) ในระดับที่ลึกซึ้งกว่าทั้งทางตรงและทางอ้อม การออกแบบบริการ จึงเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนาโครงสร้างของธุรกิจ และออกแบบบริการให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรและธุรกิจ

๕.๖ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพโดยใช้ SWOT ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับองค์กรหรือโครงการ ช่วยผู้บริหารการกำหนดจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) จากสภาพแวดล้อมภายใน รวมทั้งการประเมินโอกาส (Opportunity) และข้อจำกัด (Threat) จากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กร ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์การดำเนินโครงการการให้ความรู้บ้านหนังสือตามโครงการครอบครัวรักการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพเขตหลักสี่ ดังนี้

ตารางที่ ๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกต่อการดำเนินโครงการการให้ความรู้บ้านหนังสือตามโครงการครอบครัวรักการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
สภาพแวดล้อมภายใน	๑. สำนักงานเขตหลักสี่มีบ้านหนังสือชุมชนสำหรับให้บริการประชาชนในพื้นที่จำนวน ๕ แห่ง ๒. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานโครงการบ้านหนังสือมีวิสัยทัศน์ ความตั้งใจและความเสียสละในการพัฒนาบ้านหนังสือชุมชนเขตหลักสี่ ๓. โครงการบ้านหนังสือ สอดคล้องกับนโยบายหลักของกรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี จึงมีโอกาสดำเนินการจัดสรรงบประมาณประจำปี ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ	๑. เจ้าหน้าที่บางส่วน ขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ๒. ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ๓. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ยังไม่ครอบคลุม และเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ ๔. ขาดการสื่อสาร ทำความเข้าใจกับอาสาสมัครและประชาชน ๕. ที่ตั้งบ้านหนังสือ อยู่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน อีกทั้งจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ จึงมีข้อจำกัดในการการดูแล บำรุงรักษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
	โอกาส (Opportunity)	ข้อจำกัด (Threat)
สภาพแวดล้อมภายนอก	๑. การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี เป็นแหล่งพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ๒. ส่งเสริมให้ชุมชนมีโอกาสดำเนินการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ เกิดความสามัคคีในชุมชน	๑. ภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบบ้านหนังสือไม่เหมาะสม มีปัญหาเสียงดังรบกวนจากกิจกรรมของชุมชน ๒. เนื่องจากเป็นอาคารค่อนข้างเก่า ฤดูฝนเมื่อเกิดฝนตกก็มีน้ำรั่วซึม บางแห่งประสบปัญหาด้านสาธารณูปโภค

จากการวิเคราะห์สภาวะโครงการ (SWOT Analysis) ผู้ศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมภายในต่อการดำเนินโครงการฯ มีจุดอ่อน คือเจ้าหน้าที่บางส่วน ขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ยังไม่ครอบคลุม และเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ การสื่อสาร ทำความเข้าใจกับอาสาสมัครและประชาชนจึงไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีจำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือน้อย ดังนั้น การดำเนินงานบ้านหนังสือตามโครงการครอบครัวรักการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดกิจกรรมเชิงรุกให้ประชาชนเข้าถึง และมีการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆ จึงเป็นแนวทางที่ผู้ศึกษาเห็นว่าจะเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือเขตหลักสี่ ร้อยละ ๒๐

๖ กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ฝ่ายพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตหลักสี่ ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้บ้านหนังสือเขตหลักสี่ในชุมชนให้ทันสมัย พร้อมใช้ พร้อมให้บริการเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้เพื่อทุกคน มีวิธีดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ ๑ ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบ้านหนังสือ และการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของประชาชนชุมชนผู้ใช้บริการ โดยได้ศึกษาตามหลักการแนวคิดและทฤษฎี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑สมรรถนะที่สำคัญของผู้ใช้บริการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการพัฒนาและเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน

ขั้นที่ ๒ ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการให้บริการและการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการตามปณิธานของกรุงเทพมหานครของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย

- หน่วยงานคณะผู้บริหารโครงการฯ โดยการประชุมระดมความคิดเห็น
- ผู้บริหาร และผู้ดูแลรับผิดชอบ และชุมชน โดยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็น
- คณะกรรมการชุมชน ผู้นำชุมชน โดยการประชุมและสอบถามความคิดเห็น
- อาสาสมัครบ้านหนังสือ และชุมชนเครือข่าย โดยการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ

การพัฒนาและการสร้างเครือข่ายเพื่อการระดมทรัพยากร

ขั้นที่ ๓ นำผลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนผู้ใช้บริการที่เกี่ยวข้องตามขั้นที่ ๒ และผลการทบทวนเอกสาร แนวคิดจากขั้นที่ ๑ แล้วนำมาสังเคราะห์สรุปเป็นประเด็นเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ บ้านหนังสือ ตามบริบทและความต้องการของชุมชนและหน่วยงานสังกัดเขตหลักสี่ ด้วยจุดเน้นการดำเนินงานที่ดี ๕ ประการ (๕G) ดังนี้

๑. จุดเน้นที่ ๑ ๑G- Good participation management การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทั่วทั้งองค์กรที่ดี ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยดังนี้

- ประชุมคณะกรรมการหน่วยงานและเครือข่ายดำเนินงานบ้านหนังสือ
- ประชุมสร้างความเข้าใจเป้าหมายเดียวกันทั่วทั้งองค์กร
- จัดหาและจัดซื้อหนังสือ วารสารหนังสือพิมพ์ หนังสือคู่มือและหนังสือเพิ่มเติม
- ยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้ใช้บริการในชุมชนที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์

๒. จุดเน้นที่ ๒ ๒G- Good information communication and technology การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ดีประกอบด้วยกิจกรรมย่อยดังนี้

- พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT
- จัดสร้าง และปรับปรุงห้อง Edutainment Zone (Electronic Classroom) โซนสืบค้น และดูหนังฟังเพลง
- ปรับปรุงตกแต่งห้องภายในและปฏิบัติการกลุ่มสาระ E – Laboratory
- จัดหาและจัดซื้อ Tablet ลงโปรแกรม E-Book Reading Buffet /DLIT

๓. จุดเน้นที่ ๓ ๓G - Good reading atmosphere management การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ดี ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยดังนี้

- จัดบรรยากาศภายในบ้านหนังสือ (ห้องสมุด)ชุมชน

- จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของบ้านหนังสือ

๔. จุดเน้นที่ ๔ ๔G- Good integrate reading activities การจัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยดังนี้

- จัดกิจกรรมบันทึกการอ่าน/ยอตนักอ่าน
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ฝึกทักษะอาชีพ งานฝีมือ การสอนแบบบูรณาการในการเรียนรู้
- จัดกิจกรรมบูรณาการ การอ่านในวัน/โอกาสสำคัญ (วันสุนทรภู่/วันอาเซียน/ตอบปัญหาสารานุกรมฯ)
- จัดกิจกรรมคลินิกภาษา แก้ปัญหาการอ่าน
- จัดกิจกรรมตระกร้าความรู้สู่ชุมชน
- จัดป้ายนิเทศความรู้สู่ชุมชน
- จัดกิจกรรม DJ.น้อย “สี่สัปดาห์ Today”
- จัดกิจกรรมReading warming family การอ่านสานสัมพันธ์สู่ครอบครัว
- จัดกิจกรรมค่ายรักการอ่าน
- จัดกิจกรรมหนังสือเล่มเล็กบริการส่งหนังสือดีให้อ่านถึงบ้านที่พักอาศัย
- จัดกิจกรรม Morning update เรื่องเล่าเช้านี้

๕. จุดเน้นที่ ๕ ๕G- Good service for learning activities กิจกรรมการให้บริการที่ดีประกอบด้วยกิจกรรมย่อยดังนี้

- จัดอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่อาสาสมัครบ้านหนังสือ และผู้เกี่ยวข้อง
- จัดประชุมคณะกรรมการและเครือข่ายชุมชนกลุ่มอาสาสมัครสาระการเรียนรู้

ขั้นที่ ๔ จัดประชุมคณะกรรมการคณะทำงานบริหารจัดการเพื่อนำเสนอประเด็นการพัฒนาตามจุดเน้น ๕ ประการ และรับฟังข้อคิดเห็นเพิ่มเติมแล้วร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นนโยบายสู่การปฏิบัติ

การนำแนวทางการพัฒนาบ้านหนังสือ (ห้องสมุด) ด้วยจุดเน้นการดำเนินงานที่ดี ๕ ประการ (๕ G) เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของอาสาสมัครบ้านหนังสือสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินงานขั้นตอนการทำการกิจกรรมตามวงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA) ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การวางแผน(Planning) เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันสู่การปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตรงประเด็น จึงได้จัดประชุมเพื่อดำเนินการบริหารงาน เตรียมการด้านวิชาการและกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับทีมงานโครงการฯ

ขั้นที่ ๒ การดำเนินงาน (Doing) เป็นขั้นตอนการลงมือปฏิบัติของผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมตามประเด็น ๕ จุดเน้นที่ดีของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ บ้านหนังสือชุมชน (ห้องสมุด) เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของประชาชนผู้ใช้บริการ ด้วยกิจกรรมย่อยของแต่ละจุดเน้น

ขั้นที่ ๓ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล(Checking) โดยแต่งตั้งทีมนิเทศติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และอาสาสมัครผู้รับผิดชอบโครงการฯ ในแต่ละพื้นที่ ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานให้สำเร็จ ลุล่วง รวมทั้ง

ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามจุดเน้นและประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการและ
ผู้ให้บริการผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้

ขั้นที่ ๔ การรายงานผล และสะท้อนผล เพื่อการปรับปรุง และพัฒนา
(Action) นำผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมตามจุดเน้น และประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม
โครงการและผู้ให้บริการผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้มาวิเคราะห์แปลผลเพื่อรายงาน
ผู้เกี่ยวข้องทราบ และนำผลสู่การปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ

การดำเนินการ	ระยะเวลา											
	พ.ศ. ๒๕๖๑			พ.ศ. ๒๕๖๒								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑.ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล	↔											
๒.จัดทำแผน โครงการ และเสนอขออนุมัติ		↔										
๓. ประชุมจัดเตรียมงาน ขอบเขตการรับผิดชอบ ที่เกี่ยวข้อง		↔										
๔.มอบหมายหน้าที่ ประชาสัมพันธ์โครงการ		↔										
๕.จัดกิจกรรมรักการอ่าน ตามกำหนดโครงการ			←									
๖.ติดตามประเมินผล											↔	

๘. งบประมาณ

โดยใช้งบประมาณดำเนินการเป็นเงิน ๒๕๐,๐๐๐.-บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) โดยมีรายการ
ค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าอาหาร ๕๐,๐๐๐.-บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐,๐๐๐.-บาท
- ค่าจ้างจัดทำธงและป้ายชื่อบ้านหนังสือ ๕๐,๐๐๐.-บาท
- ค่าจ้างทำของขวัญและของที่ระลึก ๙๕,๐๐๐.-บาท
- ค่าวัสดุเอกสารการประชุม ๕,๐๐๐.-บาท

รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๒๕๐,๐๐๐.-บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

หมายเหตุ ทุกรายการถ้วนเฉลี่ยตามที่จ่ายจริง

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output) และหรือระดับผลลัพธ์ (Outcome)

❖ ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

- สำนักงานเขตหลักสี่ จัดดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุก กิจกรรมโครงการครอบครัวรักการอ่าน ณ บ้านหนังสือแต่ละแห่ง ๆ ละ ๒ ครั้ง พร้อมมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในพื้นที่ของบ้านหนังสือ
- มีกลุ่มไลน์บ้านหนังสือในการติดต่อสื่อสาร และสมาชิกเพื่อดำเนินการ

❖ ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

- บ้านหนังสือมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการครอบครัวรักการอ่านและมีความพึงพอใจร้อยละ ๘๐

- จำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๒๐

๙.๒ วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและการประเมินผล (สำเร็จ)

๙.๒.๑ แบบประเมิน สอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการบ้านหนังสือ

๙.๒.๒ มีแอปพลิเคชันของกลุ่มสมาชิกบ้านหนังสือและผู้ใช้บริการ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๑๐.๒ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจัดกิจกรรมที่มีความแตกต่าง หรือแปลกใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยการพัฒนากิจกรรมการอ่าน การอ่าน หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

๑๐.๓ มุ่งเน้นให้มีนิสัย รักการอ่าน ความหมายของการอ่าน คือ การรับรู้ข้อความในการเขียนของตนเองหรือของผู้อื่น รวมถึงการรับรู้ความหมายจากเครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น สัญลักษณ์จราจร เครื่องหมายที่แสดงบนแผนที่ เป็นต้น การรับรู้ข้อความ เข้าใจเรื่องราว หรือได้รับรสความบันเทิงตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนเป็นการอ่านที่ดีและได้ประโยชน์อย่างแท้จริงและตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน

๑๐.๔ แนวคิดของผู้อื่นเพื่อเป็นแนวทางความคิดของตนเองและอาจนำมาเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต อ่านเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี รู้จักการวางตัวที่เหมาะสม มีความคิดกว้างขวาง ทันสมัย สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยอาจเรียนรู้จากเรื่องราวในหนังสือที่เป็นคติสอนใจหรือเป็นอุทาหรณ์

๑๐.๕ การบริการ

จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น กิจกรรมวันรักการอ่าน กิจกรรมหมุนเวียนหนังสือ/สื่อประกวดสุดยอดนักอ่าน ฯลฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่พัฒนานิสัยรักการอ่าน ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนเห็นความสำคัญของการอ่าน ได้เห็นถึงประโยชน์การเข้ามาใช้บริการของบ้านหนังสือชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของชุมชน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จัดมุมส่งเสริมการอ่าน เช่น มุมข่าวสาร มุมสุขภาพ มุมเกษตร ฯลฯ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการในพื้นที่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย

บริการยืม – คินหนังสือ/สื่อ ประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในบ้านหนังสือชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการ

บริการด้านอาชีพเป็นการเสริมทักษะโดยการสาธิตอาชีพ และนำความรู้ที่ได้มาปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว

ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของชุมชนห้องสมุดประชาชน และข้อมูลข่าวสารอื่นๆ

บริการอินเทอร์เน็ต (สำหรับบ้านชุมชนที่มีความพร้อม) ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่สนใจได้ทั่วโลก ซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ทันสมัยได้มากขึ้น ตรงตามความต้องการและสะดวกรวดเร็ว

บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นบริการค้นคว้าหาความรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น สื่อมัลติมีเดีย ซีดีรอม ดีวีดี วีซีดี เป็นต้น

๑๐.๖ ควรจัดให้มีศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของบ้านหนังสือชุมชน คือการกระทำใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านนำไปสู่การพัฒนานิสัยรักการอ่านของคนในชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชนซึ่งรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของบ้านหนังสืออัจฉริยะที่สามารถทำได้ มีหลากหลายกิจกรรมที่น่าสนใจ อาทิเช่น

- กำหนดกิจกรรมวันรักการอ่าน เนื่องในวโรกาสคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ ๒ เมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นวันรักการอ่าน และเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการรักการอ่าน บ้านหนังสือชุมชนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้รับบริการในชุมชนเพื่อส่งเสริมการอ่านได้อีกทางหนึ่ง เช่น จัดนิทรรศการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้บริการส่งเสริมการอ่าน ฯลฯ

- กิจกรรมเล่านิทาน การเล่านิทานเป็นวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมการอ่านได้เป็นอย่างดี นิทานนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำหรับการใช้เวลาร่วมกันที่สนุกสนานของผู้ใหญ่กับเด็กแล้ว ยังเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสอนคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้อีกด้วย วิธีการดำเนินกิจกรรม เช่น จัดหาอาสาสมัครในการเล่านิทาน จัดเตรียมหนังสือนิทานให้เหมาะสมกับวัย นิทานเล่มใหม่ เป็นต้น

- กิจกรรมหนังสือเล่มแรก (Book Start) หนังสือเล่มแรก มีความสำคัญสำหรับปลูกฝังเด็กให้สนใจการอ่านหนังสือ ตั้งแต่วัยเยาว์และยังไม่เข้าโรงเรียน นอกจากนี้ยังทำให้พ่อแม่ ลูกมีเวลาอยู่ใกล้ชิดกันมากขึ้น มีความสุขร่วมกันในการอ่านหนังสือ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างพื้นฐานการอ่าน และสานสัมพันธ์สายใยรักครอบครัว ตลอดจนส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- กิจกรรมเล่าเรื่องจากภาพ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่องของทักษะการพูดและการสื่อสารโดยการถ่ายทอดความคิด จินตนาการในรูปแบบของการเล่าเรื่องจากภาพที่เห็น เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สร้างจินตนาการจากเรื่องราวในภาพ ซึ่งจะเป็พื้นฐานสำคัญให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้กล้าคิดและสร้างผลงานตามที่คิดได้อย่างอิสระ

ภาคผนวก

ความหมายของสมรรถนะ

David C. McClelland (๑๙๗๐) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “สมรรถนะ หมายถึง

คุณลักษณะ ที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถสร้าง ผลการ ปฏิบัติงานในงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่า หรือเหนือกว่าเกณฑ์/เป้าหมายที่กำหนดไว้

Boyatzis (๑๙๘๒) กล่าวว่า “สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐาน (Underlying Characteristic) ของบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) อุปนิสัย (Trait) ทักษะ(Skill) จินตภาพส่วนตน (Self-Image) หรือ บทบาททางสังคม (Social Role) หรือองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ซึ่งบุคคล จำเป็นต้องใช้ใน การปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานสูงกว่า/เหนือกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้ **Boam and Sparrow** (๑๙๙๒) กล่าวว่า “สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของคุณลักษณะเชิง พฤติกรรมที่บุคคล จำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหนึ่งๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานใน หน้าที่ความรับผิดชอบประสบ ความสำเร็จ **Spencer and Spencer** (๑๙๙๓) กล่าวว่า “สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐาน (Underlying Characteristic) ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) อุปนิสัย (Trait) อัตตม โนทัศน์ (Self-Concept) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ จะเป็นตัว ผลักดันหรือมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ให้บุคคลสามารถ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ หรือสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ/หรือ สูงกว่าเกณฑ์อ้างอิง (Criterion – Reference) หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ **Arnauld de Nadaillac** (๒๐๐๓) ได้ให้คำจำกัด ความไว้ว่าสมรรถนะนั้นเป็นสิ่งที่ต้องลง มือปฏิบัติและทำให้เกิดขึ้น กล่าวคือความสามารถที่ใช้เพื่อให้ เกิดการบรรลุผลและวัตถุประสงค์ ต่างๆ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดความรู้ (Knowledge) การ เรียนรู้ทักษะ (Know-how) และเจตคติ/ลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพต่างๆ (Attitude) ที่ช่วยให้สามารถ เผชิญและแก้ไข สถานการณ์หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้จริง **David D. Dubois, William J. Rothwell** (๒๐๐๔) กล่าวว่าสมรรถนะหมายถึง “คุณลักษณะที่ทุกคนมีและใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อ ผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตาม เป้าหมาย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทางสังคมลักษณะ นิสัยส่วนบุคคล ตลอดจนรูปแบบความคิดและวิธีการคิด ความรู้สึกและการ กระทำ” **เดชา เดชะวัฒนไพศาล** (๒๕๔๓) กล่าวว่า “สมรรถนะ หมายถึง ทักษะ ความรู้และ ความสามารถ หรือพฤติกรรมของบุคลากร ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง กล่าวคือ ใน การ ทำงานหนึ่งๆ เราต้องรู้

ภาพกิจกรรมโครงการครอบครัวรักการอ่าน

